

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΠΕΡΙΦ. ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ**

Δ/νση: Λ. Συγγρού 15 – 17

Τ.Κ.: 117 43 Αθήνα

Τηλ.: **213 20 63 822**

213 20 63 776

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Συνεδρίαση 5^η

Απόφαση υπ' αριθμ. 80/2026

Στην Αθήνα, σήμερα **28-01-2026**, ημέρα **Τετάρτη** και ώρα **13:00'**, στο κτίριο της Περιφέρειας Αττικής (Λ. Συγγρού 15-17), συνήλθε σε τακτική συνεδρίαση η **Περιφερειακή Επιτροπή**, ύστερα από την υπ' αριθ. Πρωτ. **95428/23-1-2026** πρόσκληση του Προέδρου της, η οποία κοινοποιήθηκε νόμιμα στα μέλη της, στις 23-01-2026.

Θέμα 11^ο

Άσκηση ή μη αίτησης για την αναίρεση της υπ' αρ. 3283/2025 απόφασης του 17ου Τριμελούς Τμήματος του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών που εκδόθηκε επί έφεσης των Α.Μ. κλπ κατά της υπ' αρ. 16061/2023 απόφασης του 18ου Τριμελούς Τμήματος του Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών και (β) όσον αφορά στην άσκηση ή μη αίτησης για τη διόρθωση κατ' άρθρο 109 Κ.Δ.Δ. της ίδιας ως άνω υπ' αρ. 3283/2025 απόφασης του 17ου Τριμελούς Τμήματος του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών.

Στην συνεδρίαση συμμετέχουν:

Ο Πρόεδρος της Περιφερειακής Επιτροπής, κος Νικόλαος Χαρδαλιάς και

Τα τακτικά μέλη της Περιφερειακής Επιτροπής κ.κ.:

- Κωνσταντέλλου Αθηνά
- Γώγος Χρήστος
- Βλάχου Γεωργία
- Λογοθέτη Αικατερίνη
- Γεράκη Αικατερίνη
- Κατσικάρης Δημήτριος

Τα αναπληρωματικά μέλη:

- Μακρή Σταυρούλα (Ρούλα)
- Αγγέλης Σπυρίδων

Απόντες από την συνεδρίαση:

Τα τακτικά μέλη της Περιφερειακής Επιτροπής κ.κ.:

- Τουμαζάτου Μαριάννα
- Παπασπύρου Αθανασία
- Βάρσου Μαργαρίτα
- Μπαλάφας Γεώργιος

Εκ των ανωτέρω απόντων τακτικών μελών τα δύο (2) έχουν αντικατασταθεί από τα αναπληρωματικά μέλη.

Χρέη Γραμματέα της Περιφερειακής Επιτροπής εκτελεί η υπάλληλος της Περιφέρειας Αττικής, κα Ντόβα Μαρία.

Αφού διαπιστώθηκε απαρτία καθώς στην συνεδρίαση συμμετέχουν 9 από τα 11 μέλη της Περιφερειακής Επιτροπής, ο πρόεδρος της Επιτροπής κ. Χαρδαλιάς Νικόλαος δίνει το λόγο στον κύριο Λυκοτραφίτη και στην κα Σκουλά, οι οποίοι ενημερώνουν τα μέλη της Περιφερειακής Επιτροπής για τα εξής:

Σας διαβιβάζουμε την ανωτέρω δικαστική απόφαση, που κοινοποιήθηκε στην Περιφέρεια Αττικής την 02-12-2025 (**λήξη προθεσμίας για την τυχόν άσκηση αίτησης αναίρεσης ή και διόρθωσης την 02-02-2026**) και σας εκθέτουμε τα εξής, λαμβανομένου υπόψη ότι η εισήγηση-γνωμοδότηση για την άσκηση ή μη αίτησης αναίρεσης κατά της ως άνω δικαστικής απόφασης (σχετικά με την πυρκαγιά της 23-07-2018 στην Ανατολική Αττική) και η τυχόν άσκησή της δεν έχει, βάσει της μέχρι σήμερα ενημέρωσης του Γραφείου μας, ανατεθεί σε εξωτερικό δικηγορικό γραφείο-εταιρεία, παρότι πρόκειται για υπόθεση την οποία χειρίστηκε και στους δύο βαθμούς δικαιοδοσίας εξωτερική δικηγορική -εταιρεία:

Με την ως άνω υπ' αρ. **3283/2025** απόφαση έγινε εν μέρει δεκτή η έφεση που είχαν ασκήσει οι: 1. Α.Μ., 2. Β.Μ. ατομικά και ως κληρονόμος της αρχικώς ενάγουσας Σ.Μ., 3. Γ.Μ. ατομικά και ως κληρονόμος της αρχικώς ενάγουσας Σ.Μ., 4. Π. Μ. ατομικά και ως κληρονόμος της αρχικώς ενάγουσας Σ.Μ. και 5. Β.Μ. ατομικά και ως κληρονόμος της αρχικώς ενάγουσας Σ.Μ., εξαφανίστηκε η υπ' αρ. 16061/2023 απόφαση του 18^{ου} Τριμελούς Τμήματος του Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών κατά το μέρος που είχε με αυτήν κριθεί ότι δεν στοιχειοθετείται αποζημιωτική ευθύνη σε βάρος της Περιφέρειας Αττικής και των Δήμων Μαραθώνα και Ραφήνας – Πικερμίου και αναγνωρίστηκε η εις ολόκληρον και αλληλέγγυα υποχρέωση των εναγομένων-εφεσιβλήτων (Ελληνικού Δημοσίου, Περιφέρειας Αττικής και Δήμων Ραφήνας- Πικερμίου και Μαραθώνα) να καταβάλουν στους ενάγοντες εκκαλούντες τα αναφερόμενα σε αυτή ποσά.

Ειδικότερα, με την ως άνω απόφαση, αφού ελήφθη υπόψη ότι με την ένδικη αγωγή τους ζητούσαν οι ενάγοντες-ενάγουσες χρηματική ικανοποίηση λόγω ψυχικής οδύνης από το θάνατο του συγγενούς τους, περαιτέρω, δε, εκάστη από τις 1η και 2η των εναγουσών το ποσό των 25.000€ ως χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης, διέλαβε στην απόφασή του ότι «...δικαιούνται να λάβουν από το Ελληνικό Δημόσιο, την Περιφέρεια Αττικής, το Δήμο Μαραθώνα και το Δήμο Ραφήνας-Πικερμίου, που ευθύνονται εις ολόκληρον, ως εύλογα τα εξής ποσά: α) για την πρώτη(μητέρα) το ποσό των 230.000 ευρώ και, ειδικότερα, 200.000 ευρώ για τον θάνατο του υιού της και 30.000 ευρώ για τη διακινδύνευση της ζωής της, β) για τη δεύτερη (αμφιθαλής αδελφή) το ποσό των 150.000 ευρώ και, ειδικότερα, 120.000 ευρώ για τον θάνατο του αμφιθαλούς αδελφού της και 30.000 ευρώ για τη διακινδύνευση της ζωής της, γ) για τον τρίτο (πατέρα), το ποσό των 200.000 ευρώ για το θάνατο του υιού του, και δ) για τον τέταρτο (ετεροθαλή αδελφό) το ποσό των 50.000 ευρώ και για τον πέμπτο ετεροθαλή αδελφό) το ποσό των 50.000 ευρώ. Ακολούθως, ενόψει θανάτου της Σ... Μ... (έκτης ενάγουσας στο δικόγραφο της αγωγής) στις 21.6.2022, πριν την πρώτη συζήτηση της αγωγής στο ακροατήριο και μάλιστα μετά την επίδοση του δικογράφου της στους εφεσίβλητους-εναγόμενους, το ως άνω ποσό των 50.000 ευρώ πρέπει να επιμεριστεί στους κληρονόμους της εν λόγω ενάγουσας ... κατά το λόγο της κληρονομικής τους μερίδας, σύμφωνα με τις εξ' αδιαθέτου διαδοχής διατάξεις των άρθρων 1814 και 1815 του ΑΚ. Συγκεκριμένα το ποσό αυτό πρέπει να επιμεριστεί σε 15.000 ευρώ σε καθέναν από τους τρίτο ... και τέταρτο και 10.000 ευρώ σε καθέναν από τους δεύτερη .. και πέμπτο ετεροθαλή αδελφία της έκτης ενάγουσας)».

Ακολούθως στο διατακτικό του διέλαβε ότι αναγνωρίζει την υποχρέωση των εναγομένων-εφεσιβλήτων να καταβάλουν «...στην πρώτη ενάγουσα το ποσό των διακοσίων τριάντα χιλιάδων (230.000) ευρώ, στη δεύτερη ενάγουσα το ποσό των εκατό πενήντα χιλιάδων (150.000) ευρώ, στον τρίτο ενάγοντα, το ποσό των διακοσίων δεκαπέντε (215.000) ευρώ, στον τέταρτο ενάγοντα, το ποσό των εβδομήντα πέντε χιλιάδων (75.000 ευρώ) και σε καθέναν από τους πέμπτο και έκτο των εναγόντων το ποσό των εξήντα χιλιάδων (60.000) ευρώ...»

Όπως είναι γνωστόν στο νομοσχέδιο για την «Ενίσχυση της κεφαλαιαγοράς και άλλες διατάξεις» περιελήφθη διάταξη περί μη άσκησης ή παραίτησης, κατά περίπτωση, από ένδικα μέσα σε δίκες που αφορούν αγωγές για αξιώσεις που γεννήθηκαν λόγω της πυρκαγιάς που εκδηλώθηκε την 23η.7.2018 στην Ανατολική Αττική.

Η διάταξη αυτή, όπως εισήχθη στην Βουλή των Ελλήνων, αφορούσε αρχικά μόνο το Ελληνικό Δημόσιο, δεδομένου και του ότι το τελευταίο δεν τελεί στις ως άνω συναφείς δίκες με την Περιφέρεια Αττικής (και τους Δήμους) σε σχέση αναγκαστικής ομοδικίας, αλλά σε σχέση απλής ομοδικίας, πλην όμως κατά τη συζήτηση του νομοσχεδίου προστέθηκαν στις υπόψη ρυθμίσεις και οι ο.τ.α. α' και β' βαθμού.

Ως εκ τούτου το άρθρο 224 του Ν. 5193/2025, όπως ισχύει, ορίζει τα εξής:

«1. Κατά οριστικών αποφάσεων πρωτοβαθμίων διοικητικών Δικαστηρίων, με τις οποίες σε βάρος του Ελληνικού Δημοσίου ή των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) α' ή β' βαθμού κατ' εφαρμογή των διατάξεων περί αστικής ευθύνης, επιδικάζονται: α) χρηματική ικανοποίηση λόγω ψυχικής οδύνης υπέρ μελών οικογένειας προσώπου που απεβίωσε ή λόγω ηθικής βλάβης εξαιτίας τραυματισμού προσώπου και β) είτε κατά την πλημμύρα της 15ης.11.2017 στην ευρύτερη περιοχή της Μάνδρας Αττικής είτε κατά την πυρκαγιά που εκδηλώθηκε την 23η.7.2018 στην Ανατολική Αττική, το Ελληνικό Δημόσιο ή οι Ο.Τ.Α. α' ή β' βαθμού δεν ασκούν ένδικο μέσο ή παραιτούνται από το ασκηθέν.».

2. Η παρούσα καταλαμβάνει και τις, μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος, εκδοθείσες πρωτόδικες αποφάσεις. Εάν μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος ή μετά από αυτή επιδικασθεί σε βάρος του Ελληνικού Δημοσίου ή των Ο.Τ.Α. α' ή β' βαθμού χρηματική ικανοποίηση ή αποζημίωση σύμφωνα με τα οριζόμενα στο πρώτο εδάφιο της παρ. 1 με απόφαση δευτεροβάθμιου διοικητικού δικαστηρίου ή απορριφθεί έφεση αυτού, η μη άσκηση εκ μέρους του Ελληνικού Δημοσίου ή των ή των Ο.Τ.Α. α' ή β' βαθμού ενδίκου μέσου ή η παραίτηση από αυτό ισχύει και για την απόφαση αυτή, υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις της παρ. 1.....».

Κατ' αρχάς, θα πρέπει και εν προκειμένω να επισημανθεί ότι με τις ανωτέρω διατάξεις δεν παρακωλύεται το δικαίωμα των εναγόντων-εναγουσών στις ως άνω υποθέσεις, να ασκήσουν, σύμφωνα με τις πάγιες δικονομικές διατάξεις, ενόψει, άλλωστε και του, διασφαλίζοντας το δικαίωμα δικαστικής προστασίας, άρθρου 20 του Συντάγματος, που έχει εφαρμογή και στις διοικητικές δίκες, ένδικα μέσα κατά εκδοθεισών ή εκδοθησομένων δικαστικών αποφάσεων.

Περαιτέρω, με τις ως άνω διατάξεις της παρ. 1 και 2 προβλέφθηκε, ως προεκτέθηκε, ότι πέραν του Ελληνικού Δημοσίου και οι ο.τ.α. α' και β' βαθμού (Δήμοι και Περιφέρειες Αττικής) δεν ασκούν ένδικα μέσα ή παραιτούνται από τα ήδη ασκηθέντα, στο μέτρο που πρόκειται για αξιώσεις που εμπίπτουν στο ρυθμιστικό τους πεδίο.

Σημειώνεται, ότι για την εφαρμογή των ως άνω διατάξεων δεν έχει περιέλθει, μέχρι σήμερα, σε γνώση μας, κάποια διευκρινιστική εγκύκλιος, ενώ από τις μέχρι σήμερα δικαστικές αποφάσεις των αποκλειστικά αρμόδιων κατά το Σύνταγμα και το νόμο Δικαστηρίων δεν έχουν επιλυθεί ενιαίως και στο σύνολό τους τα νομικά και ερμηνευτικά ζητήματα που ανακύπτουν εξ αυτών.

Κατόπιν και της ανακοίνωσης της Περιφέρειας Αττικής για την άμεση υλοποίηση των προβλέψεων του νόμου, παραθέτουμε τα εξής όσον αφορά στο ζήτημα του κατά πόσο οι αξιώσεις που επιδικάστηκαν με την ως άνω δικαστική απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών εμπίπτουν ή μη στο ρυθμιστικό πεδίο των ως άνω διατάξεων:

Ως προελέχθη στην προκειμένη περίπτωση επιδικάστηκαν ποσά ως χρηματική ικανοποίηση λόγω ψυχικής οδύνης από το θάνατο του υιού της 1^{ης} ενάγουσας και του 3^{ου} ενάγοντα και αδελφού (κατά περίπτωση αμφιθαλούς ή ετεροθαλούς) των λοιπών εναγόντων, ήτοι υπέρ μελών της οικογένειας του θανόντος κατά την έννοια της ΑΚ 932.

Συνεπώς, οι ως άνω αξιώσεις χρηματικής ικανοποίησης λόγω ψυχικής οδύνης εμπίπτουν στο ρυθμιστικό πεδίο του άρθρου 224 του Ν. 5193/2024, για τις οποίες προβλέπεται η μη άσκηση ενδίκου μέσου.

Αντιθέτως δεν εμπίπτουν, σύμφωνα με τα ανωτέρω εκτεθέντα, στο ρυθμιστικό πεδίο της ως άνω διάταξης οι επιδικασθείσες στην 1^η και 2^η των εναγουσών αξιώσεις χρηματικής ικανοποίησης λόγω ηθικής βλάβης.

Παρά ταύτα για τις ως άνω αξιώσεις χρηματικής ικανοποίησης, που κατά τα ανωτέρω δεν εμπίπτουν στο ρυθμιστικό πεδίο του Ν. 5193/2024, δεν χωρεί παραδκετως αίτηση αναίρεσης λόγω του ύψους της διαφοράς.

Ειδικότερα, σύμφωνα με το άρθρο 53 του ΠΔ/Τος 18/1989, όπως ισχύει «. . 3. Η αίτηση αναίρεσεως επιτρέπεται μόνον όταν προβάλλεται από τον διάδικο, με συγκεκριμένους ισχυρισμούς, που περιέχονται στο εισαγωγικό δικόγραφο, ότι δεν υπάρχει νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας ή ότι υπάρχει αντίθεση της προσβαλλομένης αποφάσεως προς τη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας ή άλλου ανωτάτου δικαστηρίου είτε προς ανέκκλητη απόφαση διοικητικού δικαστηρίου.

4. Δεν επιτρέπεται η άσκηση αίτησης αναίρεσεως, όταν το ποσό της διαφοράς που άγεται ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας είναι κατώτερο από σαράντα χιλιάδες ευρώ, ».

Όπως έχει παγίως κριθεί από το Συμβούλιο της Επικρατείας για το παραδεκτό αιτήσεως αναιρέσεως απαιτείται η συνδρομή των προϋποθέσεων και των δύο ως άνω διατάξεων, ήτοι και του ελαχίστου ποσού της διαφοράς (για το προσδιορισμό του οποίου λαμβάνεται υπόψη το ύψος του χρηματικού ποσού που αντιστοιχεί σε καθέναν από τους διαδίκους) και των αναφερομένων στην παράγραφο 3 προϋποθέσεων, (βλ. ΣτΕ 856/2013 επταμ., 110/2015, 107/2015, 1282/2014, 2177/2011 επταμ.). Σημειωτέον, ότι όπως έχει κριθεί, η έρευνα της συνδρομής των ως άνω προϋποθέσεων προηγείται της έρευνας κάθε ζητήματος που ανάγεται στον έλεγχο του βασίμου του ενδίκου μέσου, ακόμη και εκείνων των ζητημάτων που εξετάζονται αυτεπαγγέλτως, είτε ανάγονται στη δημόσια τάξη είτε όχι, με την εξαίρεση μόνο εκείνων που αφορούν τη δικαιοδοσία του δικάσαντος δικαστηρίου καθώς και των συναπτομένων με τη φύση της διαφοράς, επί της οποίας εκδόθηκε η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, ως διοικητικής διαφοράς ουσίας ή ως ακυρωτικής διαφοράς.

Στην προκειμένη περίπτωση, βάσει των ανωτέρω διατάξεων, δεν μπορεί να ασκηθεί παραδεκτώς αίτηση για την αναίρεσή της ως άνω απόφασης κατά το μέρος που με αυτήν επιδικάσθηκε στην 1^η ενάγουσα και στην 2^η ενάγουσα χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης, καθώς το ποσό τη διαφοράς είναι κατώτερο των 40.000€.

Περαιτέρω, ωστόσο, συντρέχουν εν προκειμένω λόγοι για την υποβολή στο δικάσαν Δικαστήριο αίτηση διόρθωσης κατ' άρθρο 109 του Ν. 2717/1999 (Κ.Δ.Δ.). Ειδικότερα σύμφωνα με την υπόψη διάταξη « 1. Εκείνος που διατέλεσε διάδικος στη δίκη μπορεί, με αίτησή του προς το δικαστήριο, να ζητήσει : α) τη διόρθωση της Απόφασης που εκδόθηκε, αν σε αυτήν έχουν παρεισφρήσει λογιστικά ή γραφικά λάθη ή το δικαστικό της διατυπώθηκε ελλιπώς ή ανακριβώς,...».

Στην προκειμένη περίπτωση, όπως προκύπτει από την ως άνω δικαστική απόφαση, αποσπάσματα της οποίας παραθέσαμε και ανωτέρω, έχουν παρεισφρήσει λογιστικά ή γραφικά λάθη, ενώ έχει διατυπωθεί και το διατακτικό ανακριβώς. Ενδεικτικώς σημειώνεται ότι ενώ στην σκέψη 15 της ως άνω απόφασης αναφέρεται ότι η 1^η και 2^η ενάγουσα αιτήθηκαν ποσό 25.000€ ως χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθική βλάβης, στη συνέχεια αναφέρεται ότι το δικαιούμενο ποσό για την αιτία αυτή ανέρχεται σε 30.000€. Περαιτέρω, ενώ στην σκέψη 29 της ως άνω απόφασης αναφέρεται ότι για την 6^η αρχικώς ενάγουσα το ποσό της χρηματικής ικανοποίησης λόγω ψυχικής οδύνης που δικαιούται ανέρχεται σε 50.000€, το οποίο επιδικάζεται στους κληρονόμους της, στο διατακτικό αναφέρεται ότι επιδικάζεται στην 6^η ενάγουσα, η οποία έχει αποβιώσει το ποσό 60.000€, ενώ επιπλέον έχει γίνει εσφαλμένη πρόσθεση των ποσών που αντιστοιχούν κατά το σκεπτικό της απόφασης στους λοιπούς ενάγοντες.

Συμπερασματικά:

-Οι αξιώσεις χρηματικής ικανοποίησης λόγω ψυχικής οδύνης που επιδικάσθηκαν στους ενάνοντες-ενάγουσες εμπίπτουν στο ρυθμιστικό πεδίο του άρθρου 224 παρ. 1 του Ν. 5193/2025, για τις οποίες προβλέπεται η μη άσκηση ενδίκου μέσου, οι δε αξιώσεις χρηματικής ικανοποίησης λόγω ηθικής βλάβης που επιδικάσθηκαν ειδικώς στην 1^η και 2^η ενάγουσα, δεν εμπίπτουν στο ρυθμιστικό πεδίο της ως άνω διάταξης, πλην όμως δεν δύναται παραδεκτώς να ασκηθεί αίτηση αναίρεσης κατά το μέρος αυτό, λόγω του ποσού της διαφοράς και ως εκ τούτου εισηγούμαστε την μη άσκηση αίτησης αναίρεσης κατά της υπ' αρ. **3283/2025** απόφασης του 17^{ου} Τριμελούς Τμήματος του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών.

-Εισηγούμαστε, ωστόσο, για τους λόγους που ενδεικτικά και μόνο αναφέρονται ως άνω την άσκηση αίτησης για τη διόρθωση κατ' άρθρο 109 Κ.Δ.Δ. της ως άνω υπ' αρ. **3283/2025** απόφασης του 17^{ου} Τριμελούς Τμήματος του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών.

Σύμφωνα με το άρθρο 176 παρ. 1 περ. θ' του Ν. 3852/2010, ως ισχύει, σε συνδυασμό με το άρθρο 175Α του ίδιου Νόμου, η Περιφερειακή Επιτροπή «...αποφασίζει για την άσκηση ή μη όλων των ένδικων βοηθημάτων και των ένδικων μέσων...» και ως εκ τούτου παρακαλείσθε όπως αποφασίσετε σχετικά.

Μετά από διαλογική συζήτηση μεταξύ των μελών της
η Περιφερειακή Επιτροπή
ομόφωνα αποφασίζει

1. Την μη άσκηση αίτησης αναίρεσης κατά της υπ' αρ. **3283/2025** απόφασης του 17^{ου} Τριμελούς Τμήματος του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών.
2. Την άσκηση αίτησης για τη διόρθωση κατ' άρθρο 109 Κ.Δ.Δ. της ως άνω υπ' αρ. **3283/2025** απόφασης του 17^{ου} Τριμελούς Τμήματος του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών.

Ο Πρόεδρος

Νικόλαος Χαρδαλιάς

Τα Μέλη
Κωνσταντέλλου Αθηνά
Γώγος Χρήστος
Βλάχου Γεωργία
Λογοθέτη Αικατερίνη
Γεράκη Αικατερίνη
Κατσικάρης Δημήτριος
Μακρή Σταυρούλα (Ρούλα)
Αγγέλης Σπυρίδων